

LIEČNIČKI VIJESTNIK.

Organ zbora liečnika kraljevinâ Hrvatske i Slavonije

„Liečnički vijestnik“ izlazi svaki mjesec po jedan put, te je namijenjen sborskim članovima. Za ostvarenje predviđenoga na to je far. a. 19. na godišnjicu hrvatskoga kraljevstva Dra. Banova. — Dopisi imaju se upravljeti na predsjednika zbora

UVOD.

Zbor, u koji se domaći liečnici iz mnogih pokusa na poslon sabrali, započeo je svoj rad god. 1874., koji odo i na dalje nastavlja. Ovo kratko vieme svojega života osvjedočilo ga je, da će sbor uz sve napore i uz sve žrtve jedva do onih ciljeva doći, za kojimi je pošao, ako si za rad ne utemelji posebno glasilo, koje bi u jedno bila znamenita veza između sriedinjskih i vanjskih sborskih članova, spajajuć što krepitije jedne i druge u čvrstu radnu skupinu, da si tim povojan uspjeh zajamči, koj polučiti nikakovi napori pojedina nisu kadri.

Evo takovoga glasila: Sbor će liečnički kraljevinâ Hrvatske i Slavonije nastojati tim glasilom prema namjeri, koju mu je namijenja, unapređivati znanstvenu svoju struku i obće zdrastvo, a tako i stalike interese. Ono će dakle donositi članke iz svih grand liečničke znanosti, razpravljane u sborskih skupotinah. Pa pošto je ovomu sboru u pogledu zdrastva po visokoj kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljskoj a tako i po c. kr. kraljskoj vladi dozvoljen uvrid u službene spise zdravstvenoga sadržaja, to će liečnički vijestnik objavljivati kao razprave kr zemalj. zdravstva vieća, tako i zdravstvene zakone, naredbe i naputke, a osim toga i službene vijesti o strukovnom osobiju i zemaljskomi i obćipskom. Liečnički će vijestnik na dalje prihbećivati izvadke iz zapisnika sborskih sjednica, razpravljati dnevna pitanja, u koliko se tiču liečničke struke, pa donositi dopine, kojim bude svrha unapređiti družtv. ciljeve.

List će ovaj izlaziti svakoga mjeseca po jedan put, te će obizati za sada cio tiskovni arak u osmini, a nadje li odvera i dovoljne podpore, to će mu se obajeg prema tomu povećati.

Odbor.

Slika 2. S proslave 25-te godišnjice Zbora

Slika 3. Detalj sa Svečane akademije povodom 100-te godišnjice javnog zdravstva Koprivnice

Slika 4. Zgrada tadašnjeg Doma narodnog zdravlja 1953. godine

Slika 5. Detalj s izložbe "100 godina javnog zdravstva Koprivnice" u Muzeju grada Koprivnice

Dr. med. Krešimir ŠVARC
Dr. med. Sanja ŠVARC-JANJANIN

PEDESET GODINA PODRUŽNICE HRVATSKOG LIJEČNIČKOG ZBORA U KOPRIVNICI

KRATKA POVIJEST HRVATSKOG LIJEČNIČKOG ZBORA

*P*rva liječnička društvena okupljanja, iako ne i institucionalno, bilježimo još u vrijeme tridesetih godina 19. stoljeća, kada su se u ondašnjem Zagrebu - koji je imao oko 10.000 stanovnika - sastajala grupa liječnika, raspravljajući o aktualnim stručnim pitanjima. Među njima istaknuto mjesto pripadalo je dr. Ladislavu Rakovcu. Nakon godinu dana marljivog održavanja, sastajanje je pomalo prestajalo.

Tek godine 1850. osnovano je u Zagrebu Liječničko društvo na čelu s protomedikusom (primarijusom) dr. Aleksom Praunsbergerom, no i ovo okupljanje je potrajalo samo oko godinu dana, jer je nastupajući Bachov apsolutizam to sprječavao, a i opće prilike tada nisu bile povoljne za rad bilo kakvih, pa i liječničkih društava. Hrvatska je bila podijeljena između banske Hrvatske i Vojne krajine, nerazvijena i ekonomski slaba.

Koncem šezdesetih i početkom sedamdesetih 19. st., razvijanjem javnog života općenito, sve više se raspravlja o potrebi osnivanja liječničkog društva, da bi nakon niza pripremnih sastanaka, 3. kolovoza 1874. održana konstituirajuća skupština "Sbora liečnika kraljevine Hrvatske i Slavonije" (dalje: Zbor). Za predsjednika je izabran dr. FRANJO MILIČIĆ, županijski fizik u Zagrebu, za zamjenika predsjednika dr. ŠIME ŠVRLJUGA, gradski fizik Zagreba, za bilježnike dr. VILIM BRESLAUER iz Zagreba i dr. LADISLAV RAKOVAC, primarius u bolnici Milosrdne braće, blagajnika dr. IVAN BAUER, zdravstveni savjetnik u Zagrebu.

Za nas je zanimljiv podatak, da je novoizabrani dopredsjednik Zbora Švrljuga, 1871/72. bio ravnatelj bolnice u Koprivnici i gradski fizik, i da je na osnivačkoj slupštini bilo i nekoliko liječnika s našeg područja - dr. FRANJO HERMAN, tada ravnatelj koprivničke bolnice, zatim VACLAV VONDRAČEK, ranarnik u koprivničkoj bolnici, dr. JOSIP DERENČIN i dr. VINKO STRUPPI iz Križevaca, te dr. PETAR ZRELEC iz Đurđevca i dr. VILIM KREČI iz Virja. Prema izvornom članku tadanjih Pravila Zbora piše: "Svrha je zbora njegovat liečničke znanosti, njegovati i promicati zdravstvene interese, najposlie nastojat o kriepkom i kolegialnom radu i kolegialmom radu i svezi na korist liečničkog stališa". Iz bogate prošlosti Zbora spominjem samo najvažnije događaje.

Prije svega treba spomenuti da je već 1877. godine pokrenut stručni medicinski list na hrvatskom jeziku "Lječnički Vjestnik", koji uz brojne poteškoće, povremenih zastoja, izlazi gotovo u kontinuitetu sve do naših dana, kao uvaženi i odličan medicinski časopis.

Godine 1899. Zbor proslavlja svoju 25.-tu godišnjicu u velikoj saborskoj dvorani, s 116 članova i brojnim uzvanicima, među kojima spominjem i dr. JANKA JAMBRIŠAKA, tada ravnatelj koprivničke bolnice. S proslavom 25-te godišnjice završava se prva epoha u životu i radu Zbora, a dr. August Forenbacher u članku "Povijest zbora liječnika" (Iz hrvatske medicinske prošlosti, 1954) piše da bi se

“ova epoha mogla nazvati romantičnom po duhu koji je vladao u Zboru i među liječnicima i po načinu na koji se je prilazilo od prvog početka rješavanju znanstvenih i zdravstvenih problema”. Medicinski povjesničar dr. Lavoslav Glesinger u članku “Medicina u Hrvatskoj od god. 1874. do danas” (Iz hrvatske medicinske prošlosti, 1954) ističe osnutak Zbora 1874. najvažnijim događajem za daljnji razvoj medicine u našoj zemlji. Po Glesingeru te su se godine zbila tri važna događaja od eminentnog značaja: osnivanje Zbora, donošenje prvog Zakona o zdravstvu čime je počela autonomija zdravstva, i osnivanje Sveučilišta u Zagrebu.

Treba naglasiti, da su u to vrijeme među brojnim zdravstvenim problemima, dominirale boginje, kolera, difterija, tuberkuloza, malarija, trahom i dr. Zbor je kroz svih 25 godina postojanja, sudjelovao u nizu inicijativa za poboljšanje zdravstvenih prilika, tako je npr. dr. Šime Švrljuga već 1877. potaknuo pitanje redovite obuke iz higijene u svim školama, kao i niz mjera protiv širenja difterije. Potaknuta je i potreba za školskim liječnicima, pregleda djece prije upisa u školu, izdavanje uputa za tjelovježbu i sl. U tim aktivnosti Zbora u to vrijeme ističe se, među ostalima, dr. FRAN GUNDRUM-ORIOVČANIN. Posebno još ističem da je 1891. u suradnji s Zborom počela obavezna vakcinacija.

Predsjednik Zbora Ladislav Rakovac, u izvješću na proslavi 25-te godišnjice ističe da se Zbor afirmirao kao vrlo ozbiljno stručno i znanstveno društvo, od ogromnog značaja za čitavu zemlju.

Forenbacher navodi da se “...Zbor razvije iz po broju malena, a po teritorijalnoj rasprostranjenosti njegova djelovanja skoro isključivo lokalnog, zagrebačkog društva, u značajnu stručnu i znanstvenu organizaciju, koja je uživala veliki ugled u društvu i igrala najvažniju ulogu kao inicijator i nosilac svih nastojanja za unapređenje zdravstva i medicinske nauke u Hrvatskoj”.

Godine 1911. osnivaju se prve stručne sekcije Zbora, i to internistička i kirurška, da bi tijekom dugog niza godina uslijedile i ostale sekcije (do 1939. već ih je bilo deset), gotovo svih specijalnosti. No uz to, Zbor nikada nije zanemarivao tzv. plenarne sastanke, za koje VLADIMIR ČEPULIĆ navodi da su one “jedinstveni forum gdje se sve grane medicine sintetiziraju, međusobno povezuju... čuvaju od jednostranog rasuđivanja... gdje predstavnici naše nauke trajno obavještavaju liječnike o svim tekovinama medicine”.

Godine 1917. dolazi do osnivanja Medicinskog fakulteta u Zagrebu, kod čega je niz uvažениh članova Zbora odigralo važnu ulogu. Upravo je Zbor bio nositelj borbe za osnivanje fakulteta, a tri uvažena člana Zbora, dr. MIROSLAV ČAČKOVIĆ, dr. DRAGUTIN MAŠEK i dr. TEODOR WICKERHAUSER prva su tri imenovana profesora Medicinskog fakulteta.

Iako je osnovna zadaća Zbora kroz sve ove godine do naših dana, bila stručno osposobljavanje liječnika, edukacija, praćenje razvoja medicine, Zbor se uz to bavio i brojnim staleškim pitanjima, čvrsto se boreći za brojna staleška pitanja, da bi konačno u suradnji s Zborom, 1923. bila osnovana Liječnička komora (koja je djelovala do 1946., a da bi ponovno bila formirana tek nakon osamostaljenja Hrvatske države).

Godine 1924. Zbor proslavlja svoju 50-tu godišnjicu, kojoj je prisustvovalo 300 članova, uz prisustvo eminentnih stručnjaka iz Austrije, Njemačke i Francuske. Značajna je godina u bogatoj povijesti Zbora i 1936., kada je u Šubićevoj ulici u Zagrebu otvoren Liječnički dom, koji je i danas u toj funkciji. Odnos Zbora i provincije bio je u početku manjkav, tako da je Zbor u neku ruku bio društvo zagrebačkih liječnika. Tek 1936. osniva se tzv. mjesni odbori Zbora u Karlovcu, 1938. u Sušaku, 1940. u Splitu, Šibeniku i Osijeku (iako je u Osijeku već 1921. postojalo samostalno društvo liječnika).

U vrijeme Banovine Hrvatske mijenja se ime u Hrvatski liječnički zbor.

Slijedi razdoblje II. svjetskog rata, sa svim svojim strahotama, koje su se odrazile i u medicini. Kao što navodi Glesinger "rat je kočio naučno stvaranje... Za vrijeme okupacije bilo je brojnih penzioniranja, proganjanja, a veliki broj naših liječnika stradao je i životom". Veliki broj tada nepoćudnih liječnika, posebno Židovskog porijekla, članova Zbora, bio je upućen na rad izvan Zagreba, pretežito u Bosnu na antiluetičku akciju, koji su se tako i spasili, a najveći broj njih pridružio se NOB-u, i odigrao vrlo značajnu ulogu u partizanskom sanitetu. Dr. Anton Zimolo u članku "Kratak pregled razvoja zdravstvene službe u toku NOB-a na području Hrvatske" (Iz hrvatske medicinske prošlosti 1954), navodi da je u veljači 1944. na oslobođenom području, u Topuskom i Glini održan I. Kongres liječnika NOB-a, na kojem se uz stručne referate, aktualne za ondašnje ratne prilike, formiralo u prisustvu 200 liječnika i Društvo liječnika Hrvatske. Nakon II. svjetskog rata, već u rujnu 1945. sastali su se predstavnici Zbora i Društva liječnika Hrvatske, i odlučili da se oba društva spoje, održana je i skupština, te je obnovljeno društvo preuzelo ime Zbor liječnika Hrvatske, a prvi predsjednik Zbora bio je dr. SREĆKO ŠILOVIĆ.

Slijedi nagli razvoj i napredak zdravstvene službe nakon II. svjetskog rata, uz formiranje niza novih zdravstvenih ustanova, bolnica i Domova zdravlja, po principima dr. Andrije Štampara, organizacija borbe protiv tuberkuloze, zaštita majke i djeteta, borba protiv zaraznih bolesti, znatno povećanje broja liječnika itd. U svim tim događajima, i opet su članovi Zbora imali značajnu i odgovornu dužnost, nastavljajući bogatu tradiciju iz prošlih vremena. Širenjem zdravstvene službe, povećanjem broja liječnika, javlja se potreba osnivanja podružnica u brojnim mjestima diljem Hrvatske. Tako je bilo i u Koprivnici.

OSNIVANJE PODRUŽNICE U KOPRIVNICI

Prije osnivanja vlastite podružnice, koprivnički liječnici bili su od 1947. učlanjeni u novoformiranu podružnicu u Bjelovaru, zajedno s kolegama iz Virovitice i Daruvara, gdje su vrlo aktivno surađivali. Porastom broja liječnika na blizu dvadesetak, g. 1953. na inicijativu dvojice najagilnijih koprivničkih liječnika toga vremena, dr. ALBERTA HEINRICHA i dr. VLADE VONDRAČEKA, dolazi do osnivanja vlastite podružnice u Koprivnici. Nije nimalo slučajno da je inicijativa potekla upravo od spomenute dvojice liječnika, jer sve što se u to vrijeme činilo na razvoju koprivničke zdravstvene službe, odnosno koprivničke medicine, kako u organizacijskom tako i u stručnom smislu, dolazilo je uvijek od te dvojice. Ovom prilikom treba spomenuti da je dr. Vondraček bio prvi ravnatelj Zdravstvene stanice u Koprivnici nakon II. svj. rata, da je upravo on zaslužan za dolazak prvog poslijeratnog pedijatra dr. LUKE BEZIĆA, za osnivanje prvog vanbolničkog laboratorija, prve zubozdravstvene službe, itd., a da je dr. A. Heinrich, koji je uz posao sekundarnog liječnika na kirurgiji, posebno bio angažiran na stručnom planu, od 1952. postao prvim ravnateljem novoformiranog Doma narodnog zdravlja, da bi kasnije prilikom formiranja nove ustanove, Medicinskog centra g. 1958, preuzeo dužnost rukovoditelja Higijensko-epidemiološke službe, kao prvi školovani specijalista epidemiolog. Ta dvojica koprivničkih liječnika, posve sigurno su obilježili koprivničko zdravstvo i medicinu.

Tako je jednog kasnog jesenskog dana - nažalost ne znamo točan dan - 1953. g. u prostorijama Doma zdravlja, uz sudjelovanje brojnih koprivničkih liječnika, od kojih posebno ističem prim. dr. LADISLAVA JURIČIĆA, šefa kirurgije i ravnatelja bolnice, prim. dr. LEOPOLDA AUFA, šefa Internog odjela, pedijatrice dr. LUDMILE KAZIĆ, dr. HUGO DERENČINA, doajena koprivničke opće

medicine i drugih, a uz prisustvovanje tadašnjeg predsjednika Zbora dr. A. FORENBACHERA, osnovana koprivnička podružnica Zbora. Prvi predsjednik novoformirane podružnice bio je dr. A. Heinrich, a tajnik dr. V. Vondraček, da bi nakon godinu dana izmijenili uloge. Rad u podružnici započeo je s mnogo entuzijazma i volje, tako da je na godišnjoj skupštini Zbora 1954. g. u referatu posebno istaknuta naša podružnica kao vrlo aktivna te se spominje da je već prve godine održano 9 redovitih stručnih sastanaka. Tokom dugog niza godina, podružnicom su rukovodili slijedeći predsjednici: Albert Heinrich 1953/54, Vlado Vondraček 1955, Ladislav Juričić 1956, Zvonko Dubravvec 1957, Krešimir Švarc 1958, Albert Heinrich 1959, Vlado Vondraček 1960, Teodor Femec 1961/62, Srećko List 1963/64, Vojko Vlah 1965, Stanislav Rubeša 1966, Miljenko Vondraček 1967, Slava Švarc 1968, Ivan Horvat 1969, Jasna Popović 1970/73, Stjepan Jovanović 1974/78, Đuka Bradić 1978/80, Franjo Husinec 1980/82, Ljiljana Mišić-Majerus 1982/84, Vladimir Jambrešić 1985, Vladimir Ričko 1985/86, Dragutin Šnajdar 1986/87, Pavao Krmpotić 1987/88, Kruno Jerčinović 1989/90, Milan Stanojević 1990/91, Stjepan Milinković 1991, Davor Hećimović 1992/96, Tigrena Csik 1996/2001, Vesna Mađarić 2001, do sada.

AKTIVNOSTI PODRUŽNICE

Glavni oblik djelovanja podružnice su stručni sastanci, kako domaćih predavača, članova podružnice (vlastita iskustva, prikaz slučajeva, prikaz objavljenih stručnih radova u medicinskoj publicistici ili kongresima i simpozijima) zatim stručna predavanja vanjskih, uglavnom eminentnih predavača s klinika i fakulteta, organizacija stručnih skupova na regionalnoj i republičkoj razini, razne prigodne proslave, obljetnice, predstavljanje novih specijalista te novih članova podružnice, ispraćaj dugogodišnjih članova u mirovinu, razna druženja, domjenci i sl.

Nažalost, ne postoji evidencija o svim održanim sastancima, naročito iz najranijeg perioda podružnice. No dovoljno je istaknuti da ni jedne godine nije bilo manje od 7-8 sastanaka, a pojedinih godina taj je broj premašivao čak i 12, što čini impozantnu brojku od cca 500 predavanja kroz 50 godina. Prema nepotpunim podacima, najviše su bile zastupane teme iz interne medicine, kirurgije, rendgenologije, javnog zdravstva, reanimacije, okulistike, neurologije i ginekologije. Pojedini sastanci naše podružnice održavali su se i na "gostovanjima" u Đurđevcu i Križevcima, u organizaciji tamošnjih Domova zdravlja. Kronološkim redom pokušat ću nabrojiti i neke druge aktivnosti podružnice, osim stručnih predavanja.

Kao prvo spominjem udio naše podružnice u proslavi 15-te godišnjice podružnice u Bjelovaru, kojom prigodom je održan I. Srednjosjeverni hrvatski liječnički sastanak, na kojem je podneseno ukupno 9 referata, od čega 3 iz naše podružnice, a objavljeni su u posebnom Zborniku. Sljedeća manifestacija podružnice, bila je proslava 100-te godišnjice javnog zdravstva Koprivnice. Predsjednik podružnice bio je u to vrijeme IVAN HORVAT, a uz njega su u organizaciji proslave sudjelovali MILJENKO VONDRAČEK, JASNA POPOVIĆ, ZVONKO DUBRAVEC, ALBERT HEINRICH i KREŠIMIR ŠVARC, koji je na svečanoj sjednici održao prigodan referat o povijesti zdravstva Koprivnice. Među uzvanicima bili su mnogi od bivših koprivničkih liječnika, kao npr. Feđa Fischer-Sartorius, prvi pedijatar u Koprivnici 1940/41 g., Stjepan Baneković, pomoćnik ministra zdravstva, prije dugogodišnji liječnik u Drnju, Stanko Jurdana, ravnatelj Talasoterapije Crikvenica, dugogodišnji liječnik opće medicine u Koprivnici, Stanko Vovk, prvi ravnatelj Medicinskog centra Koprivnica i osnivač pulmološke službe i dr. U sklopu proslave u Muzeju grada Koprivnice otvorena je i prigodna

izložba pod naslovom "100 godina javnog zdravstva Koprivnice", s brojnim povijesnim dokumentima, starim fotografijama i sl., te ciklusom velikih fotografija iz suvremenog života i rada zdravstvenih radnika, autora Vladimira Kostjuha. Autori izložbe bili su Zlatko Kauzlarić-Atač i Krešimir Švarc.

Godine 1973. u čast 100-te godišnjice Zbora, podružnica je izdala ediciju Koprivnički liječnički zbornik, koji je uredio uređivački odbor u sastavu Zvonko Dubravec, Miljenko Vondraček, Jasna Popović (koja je u to vrijeme bila i vrlo agilna predsjednica podružnice), Drago Toth i Krešimir Švarc (odgovorni urednik). Zbornik je podijeljen u dva dijela. U prvom općem dijelu su članci posvećeni Zboru, podružnici, povijesti zdravstva i sl., a u drugom, stručnom dijelu tridesetak autora iznosi stručne radove, prikaze i osvrtne. Na promociji Zbornika sudjelovao je tadašnji predsjednik Zbora STOJAN KNEŽEVIĆ.

Godine 1981. osnovana je u Koprivnici i Stomatološka sekcija Zbora, čiji su članovi i ranije a i nakon oformljenja sekcije, vrlo aktivno sudjelovali u svim aktivnostima naše podružnice. Osim liječnika stomatologa, u našu podružnicu uključili su se i brojni stručnjaci srodnih zvanja, i aktivno surađivali (farmaceuti, biolozi i dr.). Osim stručnih sastanaka, kao što je već spomenuto, podružnica je organizirala niz sastanaka posvećenih pojedinim obljetnicama, pa je tako 1994. održan poseban sastanak posvećen 125-toj godišnjici javnog zdravstva u Koprivnici, s prigodnim referatima (Krešimir Švarc, Milivoj Kovačić), te 1998. sastanak posvećen 45-toj godišnjici naše podružnice, također s prigodnim referatima (Krešimir Švarc, Franjo Husinec i Joso Serdarušić). Slijedi niz godišnjih skupština, zajedničkih večeri, druženja, ispraćaja članova u mirovinu, te proslave Dana podružnice. Posebno ističem vrlo zanimljiv i aktualan videoprikaz Davora Hećimovića o Domovinskom ratu i ulozi braće Hećimović.

Posebno se želim osvrnuti na organizaciju sastanaka pojedinih republičkih sekcija Zbora. Značaj tih sastanaka je u tome, što su rukovoditelji pojedinih sekcija prihvaćajući poziv naše podružnice, odali prije svega puno priznanje pojedinim našim specijalistima, šefovima djelatnosti, dok je podružnica preuzela ulogu domaćina i organizatora, ali gotovo uvijek su i naši članovi aktivno sudjelovali u stručnom dijelu.

Kronologija tih sastanaka prikazana je kako slijedi: 1975. Infektološka sekcija Zbora, 1977. Sekcija medicine rada, 1982. Kirurška sekcija, 1984. Sekcija školske medicine, 1992. ponovno Infektološka sekcija, 1995. Sekcija za povijest medicine, kojom prilikom je održan i Znanstveni skup posvećen životu i djelu dr. Nike Selaka, pod pokroviteljstvom HAZU, uz učešće 6 autora, od čega dvojica naših članova (Kovačić i Švarc). Tom prigodom otkrivena je i Spomen ploča Niki Selaku, na nekadašnjem glavnom ulazu u staru bolnicu, te izdata i Monografija o Niki Selaku (glavni urednik dr. MILIVOJ KOVAČIĆ), koju je promovirao tadašnji predsjednik podružnice dr. Davor Hećimović, 1996. Sekcija za nefrologiju, dijalizu i transplantaciju, u čast 10-te godišnjice Centra za dijalizu u Koprivnici.

NEKOLIKO PODATAKA O ČLANOVIMA PODRUŽNICE

- **STRUČNA I ZNASTVENA PUBLICISTIKA**

Prema dostupnim podacima, 24 naših članova objavilo je stručne ili znanstvene radove u raznim medicinskim publikacijama, i to: Milan Stanojević (39 objavljenih radova), Ljiljana Mišić-Majerus (24), Viktorija Bradić (23), Franjo Husinec (23), Krunoslav Jerčinović (19), Elizabeta Horvatić-Glasnović (18), Vesna Mađarić (14), Terezija Salajpal (14), Dragutin Šnajdar (14), Krešimir Švarc (11),

Lea Globan-Femec (11), Matilda Sladoljev (11), Miljenko Vondraček (11), Tigrena Csik (10), Ivan Milošić (9), Josip Večenaj (8), Željko Bakar (7), Nada Šešić-Flis (4), Maja Stipović- Anđić (2), te Walter Brlečić, Vlasta Janeš-Poje, Gordana Slavetić, Nada Vondraček i Mladen Vuljak (svi po 1).

- PRIMARIJUSI I ČLANOVI SA ZNANSTVENIM STUPNJEM

Titulu primarijusa stekli su slijedeći naši članovi: KREŠIMIR ŠVARC 1975, MILJENKO VONDRAČEK 1977, TEREZIJA SALAJPAL 1980, TEODOR FEMEC 1981, LEA FEMEC-GLOBAN 1981, LJILJANA MIŠIĆ-MAJERUS 1984, ČUKA BRADIĆ 1986 i VIKTORIJA BRADIĆ 1985.

Magistrirali su slijedeći naši članovi: BRANKO GRINGOLD 1968, DRAGUTIN TOTH 1976, TEREZIJA SALAJPAL 1980, KRUNOSLAV TREŠČEC 1983, KARLO ŠUTALO 1987, FRANJO HUSINEC 1989, BRANKA ERDELJI-ŠTIVIĆ 1990, MILAN STANOJEVIĆ 1991, VESNA MAĐARIĆ 1993, HAMMOUD WAYIH 1996, MLADEN VULJAK 1998 i DRAŽENKA VADLA 2002.

Doktorirala je naša članica ELIZABETA HORVATIĆ 1996.

- FUNKCIJE IZVAN PODRUŽNICE

Mnogi članovi naše podružnice, obavljali su i brojne funkcije u raznim organima Zbora, izvan same podružnice, i to: (abecednim redom): VIKTORIJA BRADIĆ, član Glavnog odbora Zbora od 1991, dopredsjednik Zbora 1997-2001, rizničar Zbora od 2001; dopredsjednik Društva za medicinska vještačenja 1997; predsjednica Sekcije liječnika cenzora 1999, TIGRENA CSIK, član Glavnog odbora Zbora od 2001, BRANKA ERDELJI-ŠTIVIĆ, član Izvršnog odbora Sekcije za školsku medicinu 1984-92; potpredsjednik Sekcije od 1992-96, BRANKO HEINRICH, član Upravnog odbora Hrv. društva za nefrologiju, dijalizu i transplantaciju Zbora 1997-2001; rizničar Društva od 2001, FRANJO HUSINEC, član Upravnog odbora Hrv. kirurškog društva od 2002, VLATKA JANEŠ-POJE, član Odbora za praćenje rezistencije bakterija na antibiotike pri Akademiji medicinskih znanosti, KRUNO JERČINOVIĆ, član Upravnog odbora Hrv. endoskopskog društva Zbora od 1993, MILIVOJ KOVAČIĆ, dopredsjednik Hrv. društva za povijest medicine Zbora od 1998, VESNA MAĐARIĆ, član Upravnog odbora Hrv. društva za poboljšanje kvalitete zdravstvene zaštite Zbora; član Upravnog odbora Hrv. društva za kemoterapiju Zbora, član Odbora za praćenje rezistencije bakterija na antibiotike pri Akademiji medicinskih znanosti, LJILJANA MIŠIĆ-MAJERUS, član Upravnog odbora Infektološke sekcije Zbora 1977, MATILDA SLADOLJEV, član Glavnog odbora Zbora 1989-91; član Upravnog odbora Hrv. društva za medicinu rada 1986-2000, KFEŠIMIR ŠVARC, član Glavnog odbora Zbora 1965/66; član Upravnog odbora Sekcije za ginekologiju i porodništvo Zbora 1973, JOSIP VEČENAJ, član Upravnog odbora Hrv. društva za liječenje boli.

- ODLIČJA ZBORA

Hrvatski liječnički zbor dodjeljuje javna priznanja i odličja svojim zaslužnim članovima zbog osobitog doprinosa za Zbor kao i za Republiku Hrvatsku, posebno u razvoju zdravstva i medicine u organizacijskom, stručnom i znanstvenom pogledu. Odličja Zbora su:

ZAČASNO ČLANSTVO, kao najviše priznanje Zbora članovima čije cjelokupno djelo čini zaokruženu cjelinu, dodjeljuje se članu s dugogodišnjim društvenim, stručnim ili znanstvenim djelovanjem s najmanje 35 godina neprekidnog članstva, a izbor obavlja Skupština Zbora. Od naših članova ovo priznanje primio je prim. dr. KREŠIMIR ŠVARC, 1995. godine i prim. dr. MILJENKO VONDRAČEK, 2002. GODINE.

NAGRADA "LADISLAV RAKOVAC" dodjeljuje se članovima Zbora za posebno aktivan rad u stručnom, znanstvenom ili organizacijskom radu Zbora, za postignute rezultate u razvoju zdravstvene zaštite u Republici Hrvatskoj, za razvoj medicinske misli i znanosti, uz najmanje 25 godina neprekidnog članstva. Dodjeljuje ga Skupština Zbora. Od naših članova tu su nagradu primili prim. dr. MILJENKO VONDRAČEK, 1991., prim. dr. VIKTORIJA BRADIĆ, 2000. i prim. dr. LJILJANA MIŠIĆ-MAJERUS, 2002.

POVELJA se dodjeljuje za doprinos razvoju i unapređenju zdravstvene zaštite, za zasluge i pomoć pruženu Zboru u ostvarenju njegovih zadaća, u pravilu s najmanje 20 godina članstva. Povelju, koju dodjeljuje Skupština Zbora, do sada je primilo osam naših članova, kao i tvornica "Belupo", i Opća bolnica Koprivnica.

DIPLOMA se dodjeljuje za značajan doprinos u promidžbi vrijednosti Zbora, za ostvarenje temeljnih zadataka, u pravilu s 15 godina članstva. Dodjeljuje ju Glavni odbor. Diplomom je do sada primilo 19 naših članova.

ZAHVALNICE dodjeljuje Glavni odbor članovima s 5 godina članstva, za zasluge u zbornom radu, zdravstvenim i humanitarnim djelatnostima, a primilo ju je do sada 28 naših članova.

DIPLOME POVODOM 125.-te GODIŠNJICE ZBORA, primili su 1999. godine svi živući bivši predsjednici i tajnici naše podružnice, ukupno njih 26.

ZAHVALNICU ZBORA ZA DOPRINOS U DOMOVINSKOM RATU primilo je 37 naših članova.

- DOMOVINSKI RAT

U tijeku Domovinskog rata, brojni djelatnici zdravstva naše županije, a među njima i članovi naše podružnice, odigrali su vrlo značajnu ulogu. Već u kolovozu 1991. uključuju se u prve postrojbe ZNG-a Krešimir Šutalo i Domagoj Alvir, a u rujnu im se pridružuju iz Križevaca Franjo Jelušić, Dragan Dujmović, Tonko Mijač i Velimir Podobnik, te iz Đurđevca Jozo Serdarušić. U listopadu 1991. braća Davor i Neven Hećimović dobrovoljno odlaze na novljansko ratište, formirajući kiruršku ekipu. Istovremeno tadašnji Medicinski centar Koprivnica organizira sanitetsku službu u specijalnim postrojbama MUP-a na pakračkom području. Slijedi formiranje 117. Koprivničke i 105. Bjelovarske brigade, u kojima cjelokupnu sanitetsku službu obavljaju djelatnici zdravstva s našega područja, na bojištima diljem Hrvatske. Početkom 1993. formira se kirurška ekipa za ratnu bolnicu Đakovo, gotovo isključivo od kirurga naše bolnice, a koncem te godine dvije kirurške ekipe na području Gospića i Velebita, čiji je glavni koordinatorski član bio naš član Davor Hećimović. Treba spomenuti i sudjelovanje određenog broja liječnika-članova naše podružnice u ratnim bolnicama Nova Bila i Žepče. I koprivnička transfuziološka ekipa opetovano puta je sudjelovala u mnogim ratnim bolnicama. Na koncu, govoreći o Domovinskom ratu, treba naglasiti da je Opća bolnica Koprivnica (odnosno tadašnji Medicinski centar) zbrinuo blizu 300 ranjenika iz mnogih krajeva Hrvatske, među kojima je bilo i oko 120 Vukovaraca. Za učešće u Domovinskom ratu, 37 naših članova primilo je Zahvalnice Zbora.

- LIJEČNICI U SLOBODNO VRIJEME

Brojni članovi naše podružnice istakli su se u nizu raznih aktivnosti izvan radnih obaveza, ili izvan uže struke, postizujući u tim djelovanjima vrlo zapažene rezultate.

PUBLICISTIKA

Na prvom mjestu ističem sklonost pisanoj riječi kod brojnih liječnika, članova naše podružnice, kod čega je zajednički interes obrada tema iz domicilne medicinske povijesti, ali se time ne iscrpljuje njihova publicistička aktivnost, jer mnogi obrađuju i niz drugih tema (život poznatih osoba, sjećanja, i dr.). U publicističkom radu ističu se FRANJO HUSINEC, MILIVOJ KOVAČIĆ, KREŠIMIR ŠVARC, TEREZIJA SALAJPAL, MILAN STANOJEVIĆ, DRAGO TOTH, DAVORKA GAZDEK, SANJA ŠVARC-JANJANIN.

SLIKARSTVO

Još 1983. osnovano je Likovno društvo, koje je u svoje redove primalo ne samo liječnike. Od naših članova posebno su se istakli PAVAO MAĐARIĆ, VLATKA JANEŠ-POJE, VERA KNEŽEVIĆ-POLJAK, NENAD MACNER, KREŠIMIR JINDRA, VESNA MAĐARIĆ, BRANKA ERDELJI-ŠTIVIĆ i DRAGICA KRAMARIĆ. Godine 2002. osnovana je posebna Likovna sekcija podružnice, koja je od samog početka pokazala veliku aktivnost, a kojoj su se osim ranijih članova Likovnog društva pridružili još i VERONIKA MARTIĆ, TEREZA SALAJPAL, V. BEDEKOVIĆ, DAVORKA GAZDIĆ, DUŠANKA ŠKORJANEC. Likovna sekcija održala je već nekoliko zajedničkih izložbi, a Dušanka Škorjanec istakla se i sa nekoliko samostalnih, vrlo dobro primljenih izložbi.

GLAZBA

Kroz povijest medicine može se uočiti vrlo izražena veza između liječnika i medicine općenito. Od naših članova ističe se DAMIR PASINI, kao veliki ljubitelj klasične glazbe, ali i kao aktivan član muškog pjevačkog zbora "Zagrebački liječnici pjevači", u kojem je sudjelovao od 1972. kroz gotovo punih 25 godina.

Posve drugu vrstu glazbe njegovao je MILOVAN JELIĆ, vrsni svirač bisernice, osnivač tamburaške grupe "Dr. Jelić i prijatelji" koja djeluje još i danas, s gostovanjima na mnogim koncertima kod nas, u Mađarskoj i Italiji.

FOLKLOR

Naša članica NADA FLIS-ŠEŠIĆ od 1981. aktivno radi u KUD-u Koprivnica, kao voditeljica i koreograf s preko 20 vlastitih koreografija, istražujući narodne običaje i folklornu baštinu. S grupom sudjelovala na brojnim koncerima u Hrvatskoj i inozemstvu (Slovenija, Italija, Belgija, Mađarska, Luxemburg, Njemačka i SAD).

SPORT I PLANINARSTVO

Sportom se bave mnogi liječnici, od kojih se posebno ističe ANDREJ MRAZ, koji je još kao mladi student aktivno i profesionalno igrao nogomet u mnogim klubovima, s odličnim rezultatima, da bi kasnije, a i danas, sudjelovao rekreativno u veteranskoj ekipi, a posebno ističemo sudjelovanje u reprezentaciji liječnika Hrvatske u nekoliko liječničkih međunarodnih susreta. DRAGICA KRAMARIĆ, aktivno se, vrlo uspješno, bavi ronjenjem, podvodnom orijentacijom i podvodnim vještinama. Bila je član pobjedničkog tima osvojivši nekoliko puta prvenstvo Hrvatske, Jugoslavije i treće mjesto u Kupu Evrope (1987), da bi 1994. bila član hrvatske reprezentacije na Svjetskom kupu. Svoje stečeno znanje prenosi na druge, tako da danas preko desetak koprivničkih liječnika aktivno sudjeluju u tom sportu.

Planinarstvo je vrlo omiljeno među liječnicima općenito, pa i među našim članovima. MILIVOJ KOVAČIĆ sudjeluje u obnovi Planinarskog društva "Bilo" u Koprivnici (inače osnovano još 1928. g.), a od 1975 do 1998. neprekidno je njen predsjednik i glavni inicijator i organizator niza planinarskih aktivnosti (Planinarska kuća Pesek, Planinarski put, urednik i pokretač planinarskog časopisa "Bilogorski planinar", autor pedesetak izložbi itd.). Primio je brojna priznanja Hrv. planinarskog saveza. Osim Kovačića, uz brojne članove društva iz redova koprivničkih liječnika, posebno se ističu SREĆKO LIST i STANKA LIST.

- RAZNA DRUŠTVENA DJELOVANJA

Brojni liječnici, članovi naše podružnice, sudjeluju u brojnim društvenim aktivnostima, koja imaju djelomice i profesionalno obilježje, ali intenzitet tih aktivnosti nadaleko prelazi tu profesionalnu obvezu. Prije svega treba spomenuti obnovljeno Ekološko društvo 1997. čiji su inicijatori bili DRAŽEN SAČER, D. KRAMARIĆ, DAVORKA GAZDEK i DAVOR HEĆIMOVIĆ, koji je bio i prvi te dugogodišnji predsjednik. Društvo se omasovilo, i u toku svog postojanja, postalo jedno od najaktivnijih društava u Hrvatskoj, sa mnogobrojnim, redovitim i izvanrednim aktivnostima (izložbe, publicistika, izleti, okupljanje mladeži i sl.).

Liječnici su uvijek bili i aktivisti Crvenog križa, koji je u Koprivnici 2001. obilježio 120-tu godišnjicu djelovanja. U aktivnostima Crvenog križa posebno su se istakli njeni predsjednici VLADO VODRAČEK (1953-56), IVO CIK (1956-59), ZVONKO DUBRAVEC (1959-1962), ALBERT HEINRICH (1962-1965 i ponovno 1968-1972), MILIVOJ KOVAČIĆ (1972-1975), STANISLAV RUBEŠA (1982-1983), te DRAŽEN SAČER (1996 do sada). Još se jedna humanitarna udruga u našem kraju ističe izuzetnim rezultatima, to je Liga protiv raka Koprivničko-križevačke županije, koja obnovljeno radi vrlo aktivno i intenzivno od 1997. na čelu s ZLATKOM NEMET-LOJAN, koja je uspjela znatno omasoviti udrugu (danas ima preko 1000 članova), organizirati niz aktivnosti (predavanja, sistematski pregledi, propagandno-prosvjetiteljski rad, publicistika, pomoć oboljelim, sakupljanje financijskih sredstava za kupnju medicinske opreme, dobrotvorni koncerti, aukcije slika itd).

PROSLAVA 50-TE OBLJETNICE KOPRIVNIČKE PODRUŽNICE ZBORA

Jedno od zasigurno vrlo značajnih aktivnosti aktualnog rukovodstva naše Podružnice je svečano obilježavanje njene 50-te godišnjice postojanja u našem kraju, koja je održana 19. rujna 2003.

Inicijativu vrlo agilne i vrijedne predsjednice dr. mr. Vesne Mađarić prihvatio je Upravni odbor uz podršku cjelokupnog članstva, a g. Josip Friščić, župan Koprivničko-križevačke županije, uvećao je svojim pokroviteljstvom.

Proslava se sastojala od niza aktivnosti.

Prije svega treba spomenuti prigodnu izložbu u Muzeju grada Koprivnice "Zbirka liječništva i ljekarništva iz fundusa Muzeja grada Koprivnice", koju je organizirala i vrlo stručno postavila uz vrlo uspješni katalog, viša kustosica Muzeja Draženka Jalšić Ernečić. Izložba pokazuje vrlo bogatu tradiciju i visoku razinu koprivničke medicine preko iznenađujuće velikog broja muzejskih eksponata izuzetne ljepote i vrijednosti - od pisanih povijesnih izvora, kirurških i ljekarničkih instrumenata i pribora, do medicinskih knjiga, povelja, diploma - većinom iz fundusa Muzeja, ali i iz privatnih ostavština.

Nakon vrlo dobro posjećene i prihvaćene izložbe, proslava obljetnice nastavljena je potom Svečanom sjednicom u punoj dvorani "Domoljub", uz nazočnost brojnih uglednih gostiju i brojnih članova HLZ-a. Ističemo prisustvo koprivničko-križevačkog župana Josipa Friščića, koprivničkog gradonačelnika Zvonimira Mršića, predsjednika Gradskog vijeća prof. dr. Dragutina Feletara te predsjednika HLZ-a prof. dr. Dubravka Orlića sa svojim suradnicima iz Glavnog odbora. Skup je otvorila predsjednica podružnice Vesna Mađarić, predajući riječ prof. dr. Orliću, koji je nadahnuto govorio o značaju HLZ-a i u sklopu toga i naše podružnice. Zahvalio s potom članovima HLZ-a koji danas u 28 podružnica i 130 stručnih društava neumorno nastavljaju još davne 1874. godine preuzete obveze. Suglasno tome, prof. Orlić se zahvalio, kako je rekao "neumornim članovima Podružnice Koprivnica", odavši toplim riječima puno priznanja za cjelokupnu njenu aktivnost. Potom je zajedno s predsjednicom po prvi puta simbolički izvršio podizanje naše nove zastave podružnice.

Nakon toga skupu su se obratili prvo župan, a potom i gradonačelnik te na njima svojstven način, sadržajnim riječima čestitali jubilej i zahvalili se svim zdravstvenim djelatnicima za uspješan rad. Svečanu sjednicu uljepšali su Zagrebački liječnici pjevači koji su pod ravnanjem prof. dr. Bergovca izveli kraći program, izazvavši burno odobravanje prisutnih.

U svojem referatu predsjednica Vesna Mađarić ukratko se osvrnula na povijest nastanka naše podružnice, prikazavši također i svu aktivnost njenih članova kroz svih pedeset godina. Govoreći o svim značajnijim događajima

u polustoljetnom djelovanju podružnice, istakla je niz imena zaslužnih članova podružnice, prije svega njenih osnivača, pa sve do danas.

Nakon referata predsjednice dr. mr. Franjo Husinec u svojstvu glavnog urednika predstavio je novoizašlu knjigu "Spomenica", izdatu povodom 50-te obljetnice podružnice, koju su svi prisutni prigodom dolaska na svečanost uz dobrodošlicu primili. Knjiga na blizu 200 stranica obilato prikazuje povijest HLZ-a, povijest naše podružnice, udio članstva u stručnim i brojnim drugim aktivnostima, biografije svih dosadašnjih predsjednika podružnice, bibliografiju stručnih i ostalih publikacija naših članova, kratke prikaze o povijesti zdravstva Koprivnice, Križevaca i Đurđevca te brojne druge podatke iz bogate prošlosti i sadašnjosti naše podružnice, iz kojih se može uočiti ne samo angažiranost našega članstva u zbornim aktivnostima već i napredak zdravstva i medicine na ovom našem području.

Svečana sjednica završena je dodjelom odličja HLZ-a brojnim našim članovima, koje je uručio prof. dr. Orlić, a potom je dr. K. Švarc, uz dr. Maju Pobi, uručio zahvalnice naše podružnice brojnim sponzorima koji su pomogli u realizaciji ove proslave.

Završnom riječi izuzetno agilne predsjednice Vesne Mađarić svečana sjednica je završena, a nastavilo se druženje na svečanoj večeri u hotelu "Podravina" u čijem predvorju nas je dočekala dobrodošlica KUD Koprivnica te nas ponovno obradovala i prigodna izložba Likovne sekcije naše podružnice, koju je nakon riječi njene predsjednice dr. Davorke Gazdek, otvorio prof. dr. Orlić.

Osvrćući se unazad na sve što se kroz 50 godina dogodilo na području zdravstva na ovom našem području, ističem riječi prof. dr. D. Orlića, sadašnjeg predsjednika Zbora, koji je ustvrdio "...da treba poznavati svoju povijest od samog osnutka, jer tamo se mnoga znanja i pouke crpe, stječe se samopouzdanje i konačno razlučuje pozitivno od negativnog. A povijest treba imati, ona se ne stvara preko noći".

Ponosni smo što mi ovdje tu našu povijest imamo. Sažeto rečeno, ta povijest govori o tome da je u

tih 50 godina mala provincijska bolnica u Koprivnici prerasla u suvremeni zdravstveni zavod, koja uz 3 moderna Doma zdravlja u Križevcima, Đurđevcu i Koprivnici te Zavoda za javno zdravstvo u Koprivnici, čini jezgru zdravstvene zaštite i brige za zdravlje naroda. Ako pak taj izvanredni razvoj i uspjeh stavimo u kontekst rada naše podružnice Zbora, kojoj je osnovna uloga bila i bit će stručna edukacija članstva, zasigurno možemo konstatirati da je sve ono što su naši prethodnici, utemeljitelji Zbora pred 129 godina, kao i osnivači naše podružnice pred 50 godina postavili kao zadatak - postignuto. Ako tome dodamo i razvijanje kolegijalnih odnosa i druželjublja, čemu smo također uvijek posvećivali veliku pažnju, tada je plemeniti cilj Zbora zaista u potpunosti ispunjen i ostvaren i u ovim našim prostorima. Zbog svega toga, posve je sigurno da će Hrvatski liječnički zbor, i u sklopu toga i naša podružnica u Koprivnici, ostati i nadalje nezaobilazan činitelj medicinske sadašnjosti i budućnosti.

Literatura:

1. Csik, T.: Djelatnost Podružnice Hrvatskog liječničkog zbora u Koprivnici, Spomenica o pedesetoj obljetnici podružnice Koprivnica, Koprivnica, 2003.
2. Čepulić, V.: Kratka povijest zbora liječnika Hrvatske, Slavonije i Međumurja, Zagreb, 1937.
3. Forenbacher, A.: Povijest Zbora liječnika, Iz hrvatske medicinske prošlosti, Zagreb, 1954.
4. Glesinger, L.: Medicina u Hrvatskoj od god. 1974. do danas, Iz hrvatske medicinske prošlosti, Zagreb, 1954.
5. Hećimović, D., Švarc-Janjanin S.: Članovi podružnice u Domovinskom ratu, Spomenica o pedesetoj obljetnici podružnice, Koprivnica, 2003.
6. Husinac, F.: Doprinos naših liječnika Zboru, Spomenica o pedesetoj obljetnici podružnice, Koprivnica, 2003.
7. Kovačić, M.: Stazama dobrote, 120 godina Crvenog križa u Koprivnici, Koprivnica, 2001.
8. Kovačić, M.: Predsjednici Podružnice, Spomenica o pedesetoj obljetnici podružnice, Koprivnica, 2003.
9. Kovačić, M., Hećimović, D., Radiček, D., Švarc-Janjanin, S.: Liježnici u slobodno vrijeme, Spomenica o pedesetoj obljetnici podružnice, Koprivnica, 2003.
10. Mađarić, V.: Objavljeni radovi - znanstveni i stručni, Spomenica o pedesetoj obljetnici podružnice, Koprivnica, 2003.
11. Orlić, D.: Osnivanje Hrvatskog liječničkog zbora, Spomenica o pedesetoj obljetnici podružnice, Koprivnica, 2003.
12. Popović, J.: Podružnica Zbora liječnika Koprivnice od osnutka do danas na zacrtanim stazama Zbora liječnika Hrvatske, Koprivnički liječnički zbornik, Koprivnica, 1973.
13. Švarc, K.: Od nekadašnjeg hospitala do današnje bolnice, Koprivnički liječnički zbornik, Koprivnica, 1973.
14. Švarc-Janjanin, S.: Primarijusi, magistri i doktori znanosti, Spomenica o pedesetoj obljetnici podružnice, Koprivnica, 2003.
15. Švarc-Janjanin, S.: Odličja HLZ-a, Spomenica o pedesetoj obljetnici podružnice, Koprivnica, 2003.
16. Zimolo, A.: Kratak pregled razvoja zdravstvene službe u toku NOB, Iz hrvatske medicinske prošlosti, Zagreb, 1954.
17. Katalog muzejske izložbe Medicina u Koprivnici, Zbirka liječništva i ljekarništva iz fundusa Muzeja grada Koprivnice, Koprivnica, 2003.